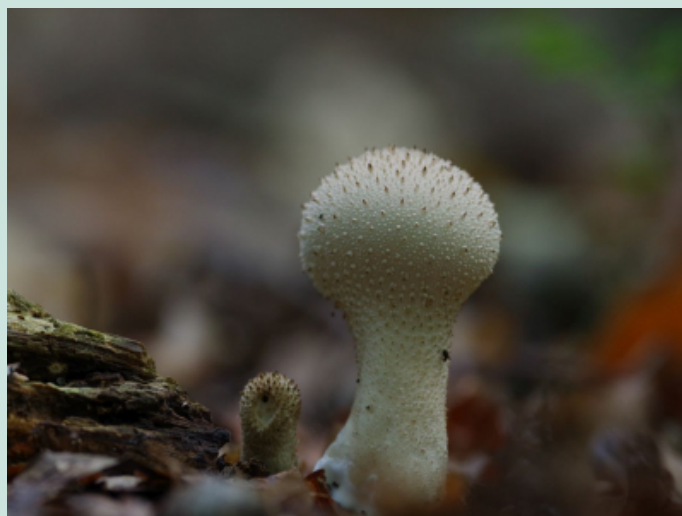

Als je van tuinen en tuinieren houdt

GROEI & BLOEI

GORINCHEM

Jaaruitgave 2021

Afdeling Gorinchem en omstreken

INHOUDSOPGAVE

Inloopavond	
Aanmelden Nieuwsflits	2
Van de voorzitter	
Mini-excursies 2021	3
Lezing - Klimaatveranderingen en tuinieren	
Fotowedstrijd	4
Algemene Ledenvergadering	
Lezing - Insecten in uw tuin	
Tuinieren bij het Gasthuis	5
Planten- en zadenruilbeurs	
Lezing - Wilde planten in de Biesbosch	
Open tuinen afdeling Gorinchem	6
Tuinenreis naar Groningen	7
Fietstocht	
Lezing - Leven en werken van Mien Ruys	8
Lezing - Mooie borders, prachtige combinaties	
Lezing - De seniorvriendelijke onderhoudsarme tuin	9
De zevenzonenboom	
Tuincentrum Huiting, een groene beleving	
Welkom bij Tuincentrum Sterk	10
Bestuur	
Commissies en organisatie	
Programma Afdeling Alblasserwaard 2021	11
Jaarprogramma	12

INLOOPAVOND

Afgelopen jaren was het traditie het jaar te starten met een inloopavond in januari, als opening van het nieuwe tuinseizoen. Het succes van deze avond was het gezellig bij elkaar zijn onder het genot van een hapje en een drankje.

Gelet op de huidige corona-maatregelen heeft het bestuur besloten om het seizoen 2021 niet te starten met een inloopavond. Als de maatregelen versoepeld zijn, hopen we in de loop van 2021 toch nog een gezellige avond te kunnen organiseren. Wij houden u op de hoogte via de Nieuwsflits.

AANMELDEN NIEUWSFLITS

Voor u ligt het Jaarboekje 2021 met hierin een uitgebreid en gevarieerd programma van activiteiten. Het afgelopen jaar zijn helaas veel activiteiten niet doorgegaan of hebben in aangepaste vorm plaatsgevonden.

Het bestuur wil u graag gedurende het jaar tussentijds informeren over alle activiteiten, en ook over eventuele veranderingen. Wij doen dit door het versturen van een maandelijkse digitale Nieuwsflits, en indien nodig een tussentijdse extra Nieuwsflits.

Deze Nieuwsflits ontvangt u per e-mail, mits uw (actuele!) e-mailadres bij ons bekend is.

Ontvangt u de Nieuwsflits al? Prachtig. Is dat nog niet het geval, dan kunt u zich aanmelden via de website www.gorinchem.groei.nl, klik hiervoor bovenaan op de tekst 'aanmelden nieuwsbrief'. Na het versturen van het aanmeldformulier ontvangt u een e-mail met een link om de aanmelding te bevestigen. Vergeet niet om op deze link te klikken, want pas dan wordt de aanmelding bij ons bekend! U kunt ook uw naam en e-mailadres mailen naar info@gorinchem.groei.nl, dan zorgen wij ervoor dat de Nieuwsflits uw kant op komt.

We hopen in 2021 geen Nieuwsflitsen met annuleringen meer te hoeven sturen!

COLOFON**Groei & Bloei landelijk:**

Groei & Bloei, Postbus 485, 2700 AL Zoetermeer

Website: www.groei.nl

Adreswijzigingen of wijzigingen lidmaatschap, e-mail: ledenadministratie@groei.nl

Telefoon: 079 3681225

Groei & Bloei afdeling Gorinchem e.o.:

Website: www.gorinchem.groei.nl

E-mail: info@gorinchem.groei.nl

IBAN Rekeningnummer: NL13 ABNA 0509 81 8552 t.n.v. KMTP, afd. Gorinchem e.o.

Foto-verantwoording:

Cover - M. en P. Rijpkema; p.3 - A. Bogerd; p.6 - C. Buis; p.7 - C. Sparnaay; p.10 - H. Fuit; p.11 - D. Naber; overige foto's aangeleverd door de sprekers en tuineigenaren.

VAN DE VOORZITTER

Twee jaar geleden hield Kees van den Berg, oud-docent in Gorinchem, bij ons een lezing die hij begon met de gevolgen van de opwarming van de aarde. Mij sprak dat erg aan omdat ik bij de Rhône-gletsjer en in Canada gezien had hoe de opwarming steeds sneller gaat. Begin 1900 kroop de gletsjer maar enkele meters per jaar terug. Na 2000 was de terugtrekking tientallen meters per jaar. Inmiddels weten we dat het afsmelten van de gletsjers slechts een symptoom is van een wereldwijde verandering op heel veel terreinen. De afname van insecten, vlin-ders, ijsberen, plantensoorten, bestuivers van planten zoals bijen en andere vormen van biodiversiteit verarmt de wereld. De toename van de temperatuur op aarde en daarmee plaatselijke verdroging, het heftiger worden van regenbuien en orkanen en onder andere de stijging van de zeespiegel is inmiddels ook een bedreiging van onze veiligheid!

Ik schrijf het bovenstaande omdat we allemaal op ons kleine stukje aarde, onze tuin, ons balkon of terras, iets bij kunnen dragen aan verkoeling, vermindering van verdroging, behoud en soms zelfs uitbreiding van biodiversiteit. De lezingencommissie heeft ook dit jaar enkele lezingen op het programma staan die ons helpen om te kunnen gaan met de klimaatverandering, met insecten in de tuin, met het waarderen van de wilde natuur. Als alles ondanks corona door kan gaan hebben we in november zelfs aandacht voor de tuin in onze seniorenfase. Want ouder worden heeft ook lichamelijke gevolgen. Het aanpassen van de tuin of het verder gaan met een balkon- of terrastuin kan helpen om langer bij te dragen aan een koeler en veiliger leven.

Bloemen, vogels, insecten zijn soms in de war, bloeien of broeden te vroeg. Mijn rododendron bloeide in november, na enkele nachtvorsten is het uiteraard afgelopen. Maar niet alles is te wijten aan het klimaat, de natuurlijke variëteit is daarvoor veel te groot. Dit jaar waren er in onze tuin verschrikkelijk veel walnoten. De eksters en kraaien vlogen steeds met noten weg. Dus maar eens een berichtje in de buurt-app, 'waar blijven ze met die noten?' Het antwoord kwam snel. Een schoorsteen vier huizen verder, met een vlak plateau'tje, diende als aambeeld om de noten open te breken, de schillen rolden op straat. Inmiddels heb ik ook veel noten gevonden die weggestopt of onderweg verloren waren, tussen bladeren, onder planten, in de heg. Uiteraard hebben we ook veel noten geraapt waar we de hele winter nog regelmatig van zullen eten.

Een andere observatie was ook het zien van wel acht libellen op een muur, maar ook uitbundig bloeiende éénjarigen, snel wortel makende stekken, éénjarigen die de winter overleefden en weer kleur gaven aan een nieuw jaar, een broedende eend in een boom, een roodborstje dat me in de tuin steeds vergezelt, weer enkele groene kikkers ondanks de Amerikaanse rivierkreeft die het kikkerdril opeet, de kolibriefvinder en de koninginnenpage in

de tuin, maar ook de opmars van de eikenprocessierups naar steeds noordelijker streken.

We weten niet wat het gevolg is van klimaatverandering maar zien wel dat het woord 'crisis' niet alleen hoort bij banken, bij stikstof of bij een coronavirus. Nee, het hoort ook bij klimaat, we maken een klimaatcrisis door die zich hoogstens voordeed bij een ijstijd of een gigantische en langdurige verduistering door een vulkaanuitbarsting. Maar net zoals je een banaan niet in één hap in je mond stopt, kunnen we een crisis niet in één klap oplossen of volledig teniet doen. Het gaat in kleine stapjes, met bijdragen van iedereen op zijn eigen plek, met zijn of haar eigen talenten en tuin of balkon. Als vereniging helpen we de leden, met 'tegel er uit plant er in', met voorlichting over wateropslag, met aanpassing van beplanting, met artikelen in het magazine van Groei & Bloei, met onze verenigingsactiviteiten, website, nieuwsflitsen. Van zaden- en stekkenbeurs tot open tuinen, van lezingen tot (mini)excursies. En natuurlijk zijn er ook de gewone activiteiten inclusief tuinenbezoek in andere delen van het land of de fietstocht in de regio. We schrijven ook weer een fotowedstrijd uit.

Als bestuur en commissies kunnen we ook nog wel wat versterking gebruiken, hoe meer werkkraft, hoe meer we kunnen organiseren. Wie is beschikbaar als webmaster, commissielid of bestuurslid? Laat het me weten: 06 5352 9943 of bogerd.aart@gmail.com.

Een goed tuinjaar!
Aart Bogerd, voorzitter.

MINI-EXCURSIES 2021

Afgelopen jaar is er slechts één excursie doorgegaan, namelijk naar de Plantentuin Esveld in Boskoop. We hebben daar een leuke, geanimeerde rondleiding gehad. De overige excursies werden helaas allemaal geannuleerd. Met de betreffende tuinen is de afspraak gemaakt, dat we in 2021 weer welkom zijn.

Het gaat hierbij om de volgende mini-excursies: Biologische Kruidenkwekerij en Tuincentrum L. Klerks in Oisterwijk. We krijgen een rondleiding en kunnen in de kwekerij / tuincentrum de gewenste plantjes kopen. Eind mei is volgens de heer Klerks de mooiste en ook de drukste tijd in de kwekerij. Bij ons bezoek krijgen we koffie / thee met wat lekkers en een rondleiding in

Kloostertuin Franciscanen 'Hof van Lof' in Megen. Over deze kloostertuin doen enthousiaste berichten de ronde. Naar aanleiding daarvan is deze excursie in het programma opgenomen. De rondleidingen zijn alleen op vrijdagmiddagen van 14:00 -16:00, waarbij het aantal deelnemers minimaal 15 personen moet zijn. Er wordt gestart met een PowerPoint presentatie met koffie / thee en daarna volgt de rondleiding door de tuin.

De 'Oude Moestuin' in Brakel
Een paar jaar geleden is deze moestuin ook bezocht, maar een herhaald bezoek is zeker de moeite waard. Het is niet zozeer een moestuin met alleen groenten, maar tussen de groenten zijn allerlei planten en bloemen geïntegreerd (of andersom). De toegang is gratis, maar het wordt op prijs gesteld als er in de bus bij de uitgang een bijdrage wordt gestopt.

In verband met de corona-crisis is het maken van afspraken lastig. Data zijn dus nog niet bekend. Het is de bedoeling dat deze 3 mini-excursies gepland worden in resp. mei, juni en juli.

Voor de eerste twee excursies zijn de toegangsprijzen (incl. koffie / thee met wat lekkers) nog niet vastgesteld, maar deze zullen ergens tussen de vier en zes euro liggen.

Zodra een excursie definitief gepland is, wordt u op de hoogte gehouden in de Nieuwsflitsen.

LEZING: KLIMAATVERANDERINGEN EN TOEKOMSTIG TUINIEREN

Maandag 22 februari
Door Jeroen Klerks

Jeroen Klerks, landschapsarchitect, is eigenaar van Greencurve. Dit bureau is gespecialiseerd in unieke ontwerpen voor tuin perk, bedrijf, landgoed en woonwijk met bijzondere aandacht voor ecologie en biodiversiteit.

Dat het klimaat verandert is zo langzamerhand zeker. In de volksmond hoor je mensen klagen over meer regen, de zon schijnt vaker, het wordt steeds droger, de aarde warmt op. Maar kloppen die uitspraken wel, en wat betekent dit voor onze tuinen en omgeving?

Jeroen zal ingaan op de gevolgen van de pieken en de extremen in ons klimaat. Kunnen we anticiperen op wa-

teroverlast en droogte? Behalve met extremer weer krijgen we ook te maken met nieuwe uitdagingen. Uitheemse insecten rukken op in onze omgeving en exoten groeien door de extreme warmte juist explosief. Er is onvoldoende kennis van deze nieuwkomers en het ontbreekt aan adequate bestrijdingsmiddelen. Bestrijding is ook lastig, omdat de bijbehorende wetgeving traag op gang komt.

Moeten we leren leven met deze veranderingen, of kunnen we onze tuinen wapenen tegen de veranderende omstandigheden? In deze lezing krijgt u tips van de laatste technieken om in onze tuinen op kleine schaal water vast te houden.

Wijkgebouw De Heul, Nieuwe Hoven 141
4205 BC Gorinchem
Aanvang 20.00 uur

FOTOWEDSTRIJD

Het is alweer een flink aantal jaren geleden dat binnen de afdeling een fotowedstrijd werd georganiseerd. Er zijn echter veel mensen die graag fotograferen. Zeker sinds de opkomst van telefoons met een goede camera is fotograferen nog laagdrempeliger geworden. Hierdoor hebben veel mensen ontdekt dat fotograferen eigenlijk heel leuk is, en helemaal niet duur of moeilijk. Hierbij daagt het bestuur u dan ook uit om deel te nemen aan een fotowedstrijd!

Het thema is 'Natuurlijk Vierluik'. Dat thema vereist enige uitleg. Het is namelijk de bedoeling dat u 4 foto's aanlevert die op wat voor manier dan ook

- ▶ de natuur als thema hebben, en
- ▶ duidelijk zichtbaar bij elkaar horen.

Dit thema kan op allerlei manieren worden ingevuld. Denk aan 4 foto's van bijvoorbeeld uw tuin in 4 verschillende seizoenen, of 4 bloemen die goed bij elkaar passen, of 4 dieren, of verschillende stadia van dezelfde bloem, of wat u maar wilt. De foto's hoeven niet in uw tuin gemaakt te zijn, maar er moet wel een raakvlak zijn met tuinieren of met datgene wat u in de tuin zou kunnen tegenkomen. Denk eraan tijdig te beginnen, want mocht u 'winter-opnames' willen maken dan moet u niet tot juni wachten met het bedenken van een onderwerp!

Het thema is niet helemaal toevallig gekozen, want de beste opnamen willen we de komende jaren gaan gebruiken voor de voorpagina van ons jaarblad. Dat geeft dan ook meteen een andere eis, namelijk dat het 'liggende' foto's moeten zijn. Die moeten ongeveer de verhouding 4:3 hebben, of er moet een goede uitsnede in dit formaat van te maken zijn. De resolutie moet zo zijn dat het er gedrukt nog goed uitziet, in technische termen minimaal 800x600 pixels. Met elke smartphone kunnen foto's gemaakt worden die ruimschoots hieraan voldoen.

De beoordeling wordt gedaan door een aantal leden van de afdeling, aangevuld met enkele deskundige fotografen. En de hoofdprijs? De bekende eeuwige roem, uw foto's verspreid in een oplage van 300 stuks aan alle leden, en wellicht nog een aardigheidje. Waarschijnlijk wordt bovendien een aantal inzendingen tentoongesteld op een inloopavond of andere afdelingsbijeenkomst, zodat u ook de bijdragen van de andere deelnemers kunt bewonderen.

Meedoen kunt u door de 4 opnamen in te sturen naar info@gorinchem.groei.nl. U mag zoveel inzendingen sturen als u wilt, maar wel in 'setjes' van 4 samenhangende foto's. De uiterste inzenddatum is 15 november 2021.

UITNODIGING ALGEMENE LEDENVERGADERING

Op maandag 29 maart vindt, voorafgaand aan de lezing, de jaarlijkse algemene ledenvergadering plaats in wijkgebouw De Heul, van 19:00 tot 19:45 uur. Na een korte pauze zal om ongeveer 20:00 uur met de lezing worden gestart.

Agenda

- 1) Opening
- 2) Ingekomen stukken en mededelingen
- 3) Notulen van de algemene ledenvergadering van 28 september 2020
- 4) Jaarverslag 2020
- 5) Financieel verslag 2020
- 6) Verslag kascommissie
- 7) Verkiezing kascommissie
- 8) Vaststelling begroting 2021
- 9) Bestuursverkiezing: Marja Pierhagen-Boer is aftredend en herkiesbaar
- 10) Ledenontwikkeling
- 11) Toekomstplannen vanuit Zoetermeer
- 12) Jaarplan activiteiten
- 13) Rondvraag
- 14) Sluiting

De stukken voor de punten 3, 4, 5 en 8 liggen voor de aanvang van de vergadering ter inzage, maar zijn ook op te vragen door een e-mail te sturen naar marja@pierhagen.nl. Beschikt u niet over internet dan kunt u de stukken opvragen bij Marja Pierhagen-Boer, tel: 0183-690608. Dit kan tot twee weken voor de vergadering.

**Wijkgebouw De Heul, Nieuwe Hoven 141
4205 BC Gorinchem
Aanvang: 19:00 uur**

LEZING: INSECTEN IN UW TUIN

**Maandag 29 maart
Door Pieter van Breugel**

Bij insecten denken we al gauw aan vervelende kriebelbeestjes of gemene stekers. Toch is dit negatieve beeld slechts van toepassing op een zeer klein deel van de wonderlijke wereld der insecten. Pieter van Breugel uit Veghel zal een lezing verzorgen, waarin hij u op ontspannen en leerzame wijze meevoert naar het insectenrijk. U zult ingewijd worden in het intieme leven van een aantal soorten die in onze tuinen zijn aan te treffen, met soms een klein uitstapje buiten de tuin. Er valt dichtbij gelukkig nog zeer veel te genieten als u heeft geleerd hoe en waar te kijken. U wordt tijdens deze voordracht een flink eind op weg geholpen.

Aan de hand van heel bijzondere foto's zal de spreker putten uit eigen ervaringen opgedaan bij het bewonderen en bestuderen van de levenscyclus van insecten. En misschien wordt eindelijk eens die vraag beantwoord die u al lang op de lippen brandt.

Voorkennis op het gebied van insecten is niet nodig. En wellicht dat u na afloop ook eens gaat zoeken naar vlinanders, wantsen, hommels of behangersbijen en andere dieren die allen een respectvol plekje op deze aarde verdienen. U zult beslist geen spijt hebben van deze lezing.

**Wijkgebouw De Heul, Nieuwe Hoven 141
4205 BC Gorinchem
Aanvang 20.00 uur**

TUINIEREN BIJ HET GASTHUIS

Zaterdag 8 mei en zaterdag 30 oktober 9:00 - 12:00

Afgelopen jaar hebben we, als Groei & Bloei vrijwilligers, een voor- en najaarsbeurt aan de tuinen van de Arkelpoort kunnen geven. De bewoners kunnen genieten van het wieden, snoeien, vegen en beplanten, en natuurlijk van het resultaat van al dit werk. Ze hebben goed zicht door de grote ramen van de huiskamers, en zij zitten na-

tuurlijk op mooie dagen graag in de tuin zelf. In het najaar zijn ook veel vaste planten uit eigen tuinen geplant, omdat er veel plantjes over waren vanwege het niet door kunnen gaan van de stekjesbeurs.

Onder het motto 'hoe meer zielen, hoe gezelliger' is de tuin in een ochtend weer helemaal top! Ook meehelpen? Meldt u zich dan aan bij clazienbuis@ziggo.nl en houd de nieuwsbrief in de gaten, u maakt de bewoners blij!

PLANTEN- EN ZADENRUILBEURS

Zaterdag 17 april en zaterdag 9 oktober 9:30 - 11:00

Al jaren stelt het Omnia Collega haar locatie beschikbaar voor onze planten-, zaden- en stekjesruilbeurzen, zelfs nu er geen agrarische opleiding meer hier is kunnen we er terecht. Dit mede dankzij de burens, de praktijkschool Lingewaal, de huidige gebruikers van de kassen. Dankzij Marco Vogel en Wim van Ballegooyen kunnen we gebruik blijven maken van deze fijne locatie.

De ruilbeurs is bedoeld om tuinplanten met elkaar te ruilen, zodat u op een simpele en goedkope manier uw assortiment een beetje kunt uitbreiden. Groot voordeel is dat u dan meteen de gebruikerstips bij de planten krijgt, en bovendien de zekerheid hebt dat de plant het in onze omgeving goed kan doen. Zorg dus dat u wat te ruilen hebt, liefst netjes opgepot en voorzien van naam. Hebt u niets te ruilen, geen probleem, kom toch gerust langs want er is altijd voldoende aanbod om ook zo wat planten mee te kunnen nemen voor in uw lege, nieuwe border of moestuin! Mensen doen graag een ander een plezier met hun succesplanten, liever dan ze te moeten weggoeien! Kom wel op tijd, vanaf 9:30 kunt u op het terrein terecht om uw stekken uit te stallen en alvast te kijken wat anderen hebben meegebracht. Vanaf 10 uur barst de ruilhandel los!

LEZING: WILDE PLANTEN IN DE BIESBOSCH

Maandag 26 april

Door Theo Muusse

Nationaal Park de Biesbosch staat alom bekend om zijn prachtige natuur. Het bekendste zijn de dieren, bijvoor-

beeld de bever, de zeearend, de visarend of de blauwborst. Minder bekend, maar van een minstens even grote schoonheid is de flora. En dat zijn niet alleen wilgen, biezen en riet. Met ruim 850 waargenomen soorten behoort de Biesbosch tot de beste floragebieden van Nederland. Theo Muusse, ecooloog bij Staatsbosbeheer, vertelt over de grote variatie in wilde bloemen. Naast bekende soor-

ten als grote kattenstaart en mattenbies komen ook minder bekende langs, zoals knolsteenbreek, rode bremraap en bijenorchis. Exclusieve soorten zijn er ook te vinden: in de Biesbosch staan maar liefst zes soorten die nergens anders in Nederland te vinden zijn. Weet u ze?

Wijkgebouw De Heul, Nieuwe Hoven 141

4205 BC Gorinchem

Aanvang 20.00 uur

OPEN TUINEN AFDELING GORINCHEM

Zaterdag 19 juni 2021

10.00 tot 17.00 uur

Voor de laatste zaterdag van De Nationale Tuinenweek (12 tot en met 20 juni) zijn we vanuit de Open Tuinen Commissie afdeling Gorinchem op zoek gegaan naar een aantal mooie of interessante tuinen. Het thema van deze landelijke tuinweek is 'De Eetbare Tuin'. Ook in kleinere stadstuinen vind je vaak eetbare planten, denk aan kruiden, sla, tomaten, frambozen en aardbeien. Natuurlijk is een tuin vol bloemen ook welkom en ook die zijn vaker eetbaar dan je denkt.

Bij deze willen we graag de mensen in de stad Gorinchem benaderen om hun tuin open te stellen, zodat de bezoekers te voet of per fiets een aantal tuinen kunnen bezoeken. De eerste tuin hebben we in Gorinchem reeds bereid gevonden om mee te doen. Graag vinden we nog

een aantal andere tuinen, zodat je er als bezoeker en ontvanger een leuke dag van kunt maken en alle tuinen eenvoudig kunt bezoeken. Dus meld je aan!

Woon je niet in Gorinchem en wil je je tuin toch graag open stellen, laat het ons dan ook weten. Ook mag het best op een ander tijdstip zijn, afgelopen jaar bleek dat mensen het leuk vinden om een paar keer per jaar tuinen te bekijken.

Wil je je tuin openstellen, neem dan voor informatie contact op met Elly Koole. Je mag ons natuurlijk ook tips geven over mooie tuinen in Gorinchem.

elly.koole@gmail.com of telefoon 0183 628543 ('s avonds).

Willem, Corry, Clazien en Elly

TUINENREIS NAAR GRONINGEN

Zaterdag 3 juli 2021

Verzamelen 7:45 uur op carpoolplaats Avelingen-Oost, LET OP: dit is aan de kant van Gorinchem naast de A27-Merwedeburg! Vertrek 8:00 uur, terugkomst rond 20:30 uur.

Na in 2019 het zuiden te hebben bezocht, gaan we dit keer letterlijk helemaal de andere kant op, en wel naar Oost-Groningen. Deze reis was gepland voor 2020, maar is om u bekende redenen niet doorgegaan. We gaan nu alsnog deze tocht maken. Omdat de reistijd langer is dan andere jaren, kunnen we nu helaas maar 4 tuinen bezoeken. Dit heeft er ook mee te maken dat de tuinen allemaal erg groot zijn. Bovendien is één ervan eigenlijk een kwekerij, maar er is zo ontzettend veel te zien dat het meer een landgoed is waar ook (heel veel soorten!) planten te koop zijn.

Hierbij wel een waarschuwing: in totaal zitten we ongeveer 5-6 uur in de bus. Zo hebben we met 4 tuinen in elke tuin ruim de tijd om rond te kijken. Er is één tuin bij die wat lastiger toegankelijk is, er zijn veel padjes maar met een rollator zult u niet overal kunnen komen. Gelukkig is de plek waar de koffie wordt geserveerd goed te bereiken, en hebt u daarvandaan ook een mooi uitzicht over

bijna de hele tuin. Trek dus goedzittende schoenen aan, en gemakkelijke kleding!

De verzorging is ongeveer zoals u de laatste jaren bent gewend: onderweg krijgt u in 2 of 3 tuinen koffie aangeboden, en er wordt ook gezorgd voor een lunchpakketje. En uiteraard is er in de tuin die we het laatst bezoeken, voordat we de lange terugreis gaan maken weer een borrel-met-hapjes.

Reisschema.

We rijden vanaf Avelingen in ongeveer 2,5 uur naar Blijham. Dit is meteen het verste punt van de route. Daarna gaan we naar Westerlee en Meeden, plaatsjes die dicht bij Blijham liggen. De laatste stop is in de buurt van Stadskanaal, waarna we in ruim 2 uur weer naar huis rijden.

1) De Houtstek.

Dit lijkt op het eerste gezicht een niet al te grote tuin, maar het perceel is toch wel degelijk 5.500 m²! Naast de vele vaste planten en rozen in de borders, is er ook een bostuin en een grote vijver met natuurlijke beplanting. Een leuke tuin met voor ieder wat wils.

2) Jan Wilde een Tuin.

Deze tuin is ongeveer 8.000 m², en ligt voor een groot gedeelte in het bos. Eigenlijk is het bos gebruikt om een tuin van te maken, u vindt er dan ook veel schaduwplanten. Er staan bijvoorbeeld veel soorten elfenbloem (*Epi-medium*). In het midden ligt een grote vijver met weelderige

ge natuurlijke beplanting. De gevarieerde beplanting, gecombineerd met een natuurlijke manier van tuinieren, zorgt ervoor dat er veel soorten vogels en insecten te zien zijn. Door de vele smalle houtsnipperpaadjes is het lastig om hier met een rollator te lopen.

3) Tuingoed Foltz.

Dit is een kwekerij, maar vooral ook een wandeltuin. Er zijn stukken bos, maar ook tropisch aandoende delen. Prachtige tuinen, met bijvoorbeeld veel moederplanten voor de kwekerij, elk met een bijzondere eigen sfeer. In de zeer gespecialiseerde kwekerij vindt u een breed aanbod vaste planten, siergrassen, jungleplanten, varens, kruiden en éénjarigen. Unieke collecties *Salvia* en *Echinacea* (beide Nederlandse Planten Collectie), *Epime-*

dium, Colocasia, Clematis, Geranium, Dahlia, Hosta, Ariansema, boomvarens en andere bijzondere schaduwplanten en botanische rariteiten. Er is een tuinwinkel met o.a. potterij, zaden en ambachtelijk tuingereedschap, en ook een brocanterie met oude ornamenten, beelden, kristallampen, serviezen en tuintafels.

4) Stonefarm.

Ook nu is het weer gelukt een echt bijzondere tuin te vinden om de dag af te sluiten. Door deze landschapstuin van 2 hectare dwaalt u langs enorme borders en vijvers, maar vooral langs heel veel stenen! De zwerfkeien, van

vuistgroot tot tonnen wegend, geven de tuin zijn naam en vooral zijn karakter. De stenen zijn gedurende tientallen jaren verzameld in de directe omgeving, veelal omdat de boeren er graag vanaf wilden. Hier kunt u na een flinke tuinwandeling genieten van een glaasje wijn en wat hapjes, opdat u weer met een gevulde maag de bus instapt.

Kosten.

De kosten voor deze dag zijn € 52,50 p.p. voor leden van Groei & Bloei, met max. 1 introduc e voor dezelfde prijs. Niet-leden betalen € 60,00. Hierbij is inbegrepen vervoer, koffie met gebak, drankjes onderweg, lunchpakket, en een borrel met hapjes als avondmaaltijd. Een kleinigheidje voor tussendoor kunt u eventueel zelf meenemen, maar zoals u de laatste jaren gewend bent is de dag geheel verzorgd. Er kunnen maximaal 61 mensen mee. Kosten en aantal deelnemers onder voorbehoud van eventuele corona-aanpassingen door de vervoerder.

Aanmelden.

Aanmelden kunt u doen na verschijnen van het jaarboekje, per e-mail of eventueel telefonisch bij Dirk Naber (dnaaber01@gmail.com of 06 21270291). U moet daarna uw aanmelding definitief maken door overmaken van het juiste bedrag naar bankrekening NL13ABNA0509818552 t.n.v. KMTP afd. Gorinchem, graag met duidelijke vermelding van de namen van de deelnemers.

Voor zaterdag 3 juli geldt: verzamelen om 7.45 uur.

We vertrekken stipt om 8:00 uur, vanaf de carpoolplaats Avelingen-Oost, aan de Gorinchemse kant van de A27 bij de Merwedeburg. We denken om uiterlijk 20:30 uur weer terug te zijn op het opstappunt.

FIETSTOCHT

De geplande fietstocht van 2020 door de Betuwe kon vanwege de coronamaatregelen helaas niet doorgaan. Dit jaar gaat kunnen we hopelijk wel weer op pad. De leden van de fietstocht commissie hebben besloten nog geen exacte datum te noemen, maar spreken de hoop uit dat in augustus 2021 de fietstocht kan doorgaan. De planning vorig jaar was Geldermalsen / Tiel. Mogelijk wordt de geplande route alsnog gereden, maar er wordt ook aan gedacht richting Alblasserwaard te gaan. Laat u verrassen en houd de nieuwsbrief in de gaten!

LEZING: LEVEN EN WERKEN VAN MIEN RUYS

Maandag 27 september

Door Leo den Dulk

Mien Ruys is niet alleen de belangrijkste Nederlandse tuinarchitect van de 20ste eeuw, ze had duidelijke ideeën over de functie en het nut van tuinen en openbaar groen. Haar werk wordt ook in het buitenland gezien als één van de voornaamste uitingen van tuin- en landschapsarchitectuur. Wat Gerrit Rietveld voor de architectuur betekende en Piet Mondriaan voor de Stijl-beweging, was Mien Ruys voor de vormgeving en beplanting van de groene buitenruimte. Zij was een groot voorstander van een nauwe samenwerking tussen architecten / stedenbouwkundigen en de tuin- en landschapsarchitect.

Tuinarchitectuur moest een aanvulling op de architectuur leveren, soms door erop aan te sluiten, maar vaak ook door ermee te contrasteren. Zij pleitte tevens voor het bewust gebruik van de vormgeving en beplanting van de buitenruimte om mensen in hun woon- en werkomgeving de positieve invloed van de natuur en de seizoenen te laten ervaren. In een aantal nog steeds bestaande ontwerpen is te zien hoe zij dat realiseerde.

Drs L.D. (Leo) den Dulk is tuinhistoricus. Met zijn bureau Cantua Research en Tekst onderzoekt hij natuur, planten, tuinen, landschap, geschiedenis. In juni 2017 verscheen van zijn hand 'Mien Ruys, zoeken naar de heldere lijn', een monografie over leven en werken van deze tuin- en landschapsarchitecte.

**Wijkgebouw De Heul, Nieuwe Hoven 141
4205 BC Gorinchem
Aanvang 20.00 uur**

LEZING: MOOIE BORDERS, PRACHTIGE COMBINATIES

**Maandag 25 oktober
Door Martje van den Bosch**

Wat je mooi vindt, is natuurlijk persoonlijk. Wat je in een tuin graag ziet, hangt daarnaast ook af van wat je graag terugvindt in de tuin. De één wil in een tuin tot rust komen, de ander zoekt er juist levendigheid. Toch kunnen we stellen, dat een tuin bevredigend voor het oog is, als er sprake is van een zekere harmonie. Tijdens deze lezing hoort u, welke aspecten daarin een rol spelen, zoals kleur, vorm, herhaling, stijl, opbouw en functies van beplanting.

Martje geeft daarbij handige tips and tricks voor zowel nieuw te ontwerpen als bestaande borders om in uw eigen tuin mee aan de slag te gaan. Zij illustreert haar verhaal met veel foto's van De Tuinen in Demen.

Martje van den Bosch studeerde filosofie en was jarenlang docent aan onder andere Avans Hogeschool. Sinds 2006 is zij fulltime met tuinen bezig: zij schrijft er over, ontwerpt voor anderen en zij werkt in De Tuinen in Demen, die zij met haar man heeft ontworpen en aangelegd. (www.detuinenindemen.nl)

**Wijkgebouw De Heul, Nieuwe Hoven 141
4205 BC Gorinchem
Aanvang 20.00 uur**

LEZING: DE SENIORVRIENDELIJKE EN ONDERHOUDSARME TUIN

**Maandag 22 november
Door Hub Driessen**

Een lezing voor senioren en iedereen die dat nog niet is, maar wel graag een onderhoudsarme tuin wil.

Tegenwoordig word je met 50 jaar al tot de senioren gerekend. Hoewel we met 50 nog lang niet oud zijn, kunnen we die naam ook opvatten als een compliment, want in sommige oosterse culturen wordt met senior ook 'De wijze' bedoeld.

De trend is dat steeds meer senioren zo lang mogelijk in hun eigen vertrouwde omgeving willen blijven wonen. Dat kan ook prima, maar vaak zijn er dan wel aanpassingen nodig, niet alleen in huis maar ook voor de tuin. Dan komen er vragen als: 'Als ik slecht ter been ben, hoe blijf ik dan genieten van mijn tuin? Of gaan we toch naar een appartement met balkon?'

Vóór de pauze gaat Hub Driessen in deze lezing in op de vraag: 'Hoe richt ik mijn tuin nú in om er in de toekomst nog lang plezier van te hebben?' Is de stijgende populariteit om tuinen als terras in te richten een oplossing? De afgelopen zomers waren zeer droog. In een slim ingerichte tuin vang je regenwater op, zodat je voorbereid bent op droge zomers in de nabije toekomst. Verder vergeet de spreker ook het balkon niet.

Na de pauze neemt deze enthousiaste spreker u mee in zijn passie voor planten in kleine tuinen, planten die weinig onderhoud vragen en planten in bakken en potten voor op het terras en het balkon. Samengevat is dit een lezing voor mensen die nú al rekening willen houden met de toekomst om op hoge leeftijd nog te kunnen genieten van tuin, bloemen en planten.

**Wijkgebouw De Heul, Nieuwe Hoven 141
4205 BC Gorinchem
Aanvang 20.00 uur**

DE ZEVENZONENBOOM

De Heptacodium miconioides is een bijzonder nuttige boom voor de bijen. In deze tijd waarin de bijen onze steun hard nodig hebben krijgt deze boom dan ook steeds meer aandacht. De Zevenzonenboom, zoals deze in Nederland genoemd wordt, heeft een sierlijk lichtbruin gekleurde stam met fris groen blad.

Deze boom is een bijzondere sierboom die zorgt voor een mooi schouwspel in alle seizoenen. De winterharde en bladverliezende boom verdient zijn interessante naam door de manier waarop de bloemen op de stelen zijn gerangschikt, in trossen van elk zeven bloemen (hepta = 7)

De zevenzonenboom komt pas in bloei in augustus, wanneer veel andere planten zijn gestopt met bloesemen. Hij wordt dan bedekt met grote, in zeven vertakte clusters van jasmijnachtige witte bloemen, waarvan de zoete geur een grote aantrekkingskracht heeft voor bijen en vlinders. Wanneer de bloemblaadjes dan vallen in oktober, volgt er zowaar een nog mooiere weergave. De kelkblaadjes aan de basis van de bloemen blijven niet alleen bestaan, ze worden ook opvallend steenrood naarmate de zaden rijpen, waardoor de indruk ontstaat dat de boom een tweede keer in bloei staat.

De bast is zeer lichtbruin en schilfert bij oudere bomen af, wat in de winter ook een opmerkelijk beeld geeft.

Als je het hele jaar door wilt genieten van deze boom, is het aan te raden deze solitair te zetten (in ieder geval wat ruimte geven), omdat het brede wortelgestel van dikke wortels horizontaal loopt en vlak onder het maaiveld zit. Dus niet planten in een kleine tuin, bij een terras of vlak naast de burens!

De Zevenzonenboom heeft een volwassen hoogte van 3-5 meter; is goed winterhard en kan in de zon of halfschaduw staan.

Henny Fuit

WELKOM BIJ STERK

Wij zijn een middelgroot tuincentrum, vlakbij Gorinchem. - Tegelijkertijd zijn wij ook hovenier met jarenlange ervaring en zijn wij expert op het gebied van een creatief en functioneel tuinontwerp. Kennis, kwaliteit en persoonlijkheid staan bij ons hoog in het vaandel. De ervaring en deskundigheid die wij in de loop der jaren hebben opgedaan zetten wij in om u op een persoonlijke wijze te adviseren.

Kom langs in ons tuincentrum nabij Gorinchem of shop online. Wij bieden een uitgebreid assortiment aan tuinplanten: heesters, bomen, vaste planten, klimplanten en éénjarige planten. Op onze binnenafdeling vindt u kamerplanten, potten, opgemaakte plantenbakken, grondproducten, meststoffen, tuingereedschap, vogelartikelen en handige tuinaccessoires. Groei & Bloei-leden krijgen op vertoon van hun ledenpas 10% korting op alle tuinplanten (met uitzondering van de aanbiedingen). www.tuincentrumsterk.nl

Vlietskade 1074, 4241WC Arkel. Tel.: 0183 622941
Volg ons ook op Instagram, Facebook & Pinterest.

TUINCENTRUM HUITING, EEN GROENE BELEVING

Tuincentrum Huiting is een familiebedrijf waarin meerdere generaties Huiting actief zijn. Op hetzelfde erf zijn ook een eigen boomkwekerij en een hoveniersbedrijf voor tuinaanleg en -onderhoud gevestigd.

Op de buitenafdeling kom je terecht in een soort parkachtige setting met bijzondere bomen en planten die op kleur en bladvorm gesorteerd zijn. Door verschillende soorten beplanting in het decor te combineren, krijgen bezoekers een idee van de verscheidenheid aan mogelijkheden. Naast een uitgebreid assortiment aan seizoensplanten, vaste planten, klimplanten, haagplanten, heesters en rozen, zijn er ook bomen in allerlei soorten en maten: dak- lei- en laanbomen, maar ook meerstammige en zuilvormige bomen. In de winkel gaat de beleving verder. Van fraaie stijlkamers met volop mooie woondecoratie van gerenommeerde merken tot hippe kamerplanten voor een groene en gezonde woonbeleving.

Personeelsleden die hier werken, hebben passie voor groen en voor wonen. Zij adviseren u graag. Tot ziens bij HUITING, de koffie staat klaar! Tip: Groei & Bloei-leden krijgen op vertoon van hun ledenpas 10 % korting op kamerplanten, tuinplanten en bomen. www.tuincentrumhuiting.nl

Lexmondsestraatweg 2, 4133 LA Vianen. Tel.: 0347 373302

BESTUUR

Voorzitter:
Aart Bogerd
Tel: 0184 659057 - bogerd.aart@gmail.com

Secretaris (ad interim):
Marja Pierhagen
Tel: 0183 690608 - marja@pierhagen.nl

Penningmeester:
Dirk Naber
Tel. 06 2127 0291 - dnaber01@gmail.com

Algemeen bestuursleden:
Marja Pierhagen
Tel: 0183 690608 - marja@pierhagen.nl
Clazien Buis
Tel: 0183 626030 - clazienbuis@ziggo.nl

COMMISSIES EN ORGANISATIE

WEBMASTER
vacature

OPEN TUINEN
Elly Koole
Tel: 0183 628543 – elly.koole@gmail.com
Clazien Buis
Willem de Leeuw
Corry Sparnaay

MINI EXCURSIES
Henny Fuit
Tel: 06 5104 7436 – henny.fuit@solcon.nl

LEZINGEN
Marja Pierhagen
Tel: 0183 690608 – marja@pierhagen.nl
Cisca van Wonderen
Mária van Dorsten

TUINENREIS
Dirk Naber
Tel: 06 2127 0291 – dnaber01@gmail.com
Miranda den Braven
Wilma van der Kevie

FIETSTOCHT
Henk van den Helm
Tel: 0183 301509 – hhelm@ziggo.com
Corrie Gerdessen
Maja Dubbeldam
Clazien Buis

RUILBEURS
Clazien Buis
Tel: 0183 626030 – clazienbuis@ziggo.nl

JAARBOEKJE
Piet de Jong – gorinchemgroei@ziggo.nl
Dirk Naber – dnaber01@gmail.com

PROGRAMMA VOOR 2021 VAN DE AFDELING ALBLASSERWAARD

ALV, na de pauze lezing
Lezing
Kofferbakruilbeurs 18.30 uur
Excursie 'Biesbosch' - Thon van Iperen
Nationale tuinweek
Open tuindag
Lezing
Kofferbakruilbeurs 18.30 uur
Workshop
Lezing
Kerstworkshop

DATUM

donderdag 18 februari
donderdag 15 april
dinsdag 11 mei
mei / juni
zaterdag 12 t/m zondag 20 juni
zaterdag 19 juni
donderdag 16 september
maandag 20 september
donderdag 14 oktober
donderdag 18 november
dinsdag 14 december

Indien onbestelbaar retour: Nolweg 20 4209AZ Schelluinen

JAARPROGRAMMA 2021

Lezing - Klimaatveranderingen en tuinieren

Mini-excursies

Algemene Ledenvergadering

Lezing - Insecten in uw tuin

Planten- en zadenruilbeurs

Lezing - Wilde planten in de Biesbosch

Tuinieren bij het Gasthuis

Nationale Tuinweek

Open tuinen in Gorinchem

Tuinenreis naar Groningen

Fietstocht

Lezing - Leven en werk van Mien Ruijs

Planten- en zadenruilbeurs

Lezing - Mooie borders, prachtige combinaties

Tuinieren bij het Gasthuis

Lezing - De seniorvriendelijke onderhoudsarme tuin

DATUM

maandag 22 februari

diverse data, zie Nieuwsflits

maandag 29 maart

maandag 29 maart

zaterdag 17 april

maandag 26 april

zaterdag 8 mei

zaterdag 12 t/m zondag 20 juni

zaterdag 19 juni

zaterdag 3 juli

zaterdag in augustus, zie Nieuwsflits

maandag 27 september

zaterdag 9 oktober

maandag 25 oktober

zaterdag 30 oktober

maandag 22 november